

"העולם הזה", שבועון החרשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386 • תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מורפס בהדפוס חדרש" בע"מ, תל-אביב, רח" בן-אבנר • הפצה: "גד" בע"מ • גרופה: צינקהרפסוף כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנר • עורך: עורך תכנית: יוסף שנון • עורכת כותוב: נורית יהודאי • ראש המינהל: אברהם פיזמן • מח' המדעיות: רפי זכרונאי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קיא קי

יחסה של גולדה מאיר להעולם הזה ניתן להגדרה פשוטה: היא שנאה אותו. במרוצת השנים, נפגשו דרכינו פעמים לא-אסור. שבועון זה התייחס אליה תמיד בהתאם לעניין — לעיתים תמך בה, לעיתים תקף אותה. גולדה, לעומת זאת, הייתה עקבית לגמרי: היא התייחסה לשבועון בשלילה טוטאלית.

המזור הוא שמבחינה פוליטית גרידא היינו לא-פעם בצד אחד של המיתרס. אחרי הכל, היה זה העולם הזה שהרים, בשנות ה-50, את נס המילחמה נגד קבר צת, נערי-החצר של בן-גוריון. את זה מחיר ששילמנו עבור מילחמה זו גילה לאחרונה איסר הראל, מי שהיה או הממונה על שרותי-הביטחון. השרותים שעמדו לרשותו (ובראשם השב"כ) ניהלו נגדו או מילחמה לחיים-ולמוות, ניסו להדביק לנו עבירות ביטחוניות ופילוליות המורות, בילשו אחרינו והתנכלו לנו בכל צורה אפשרית.

אותם "נערי החצר" (משה דיין, שימר עון פרס, טדי קולק, אהוד אביראל, ייגאל ידן, איסר הראל ועוד) היו אויבים-בנפש של גולדה ועמיתיה. בשנות כהונתה כשרת החוץ, נאלצה לנהל מאחרי הקלעים מאבק מר נגד שימרון פרס, או מנכ"ל משרד הביטחון (ולאחר מכן סגן-שר הביטחון), שהקים לעצמו מעין משרד-חוץ פרטי, שפעל מאחרי הגב של גולדה ונגדה. בין העולם הזה ופרס היתה נטושה או מערכה מרה וממושכת, ולכאורה היתה גולדה צריכה להיות מרוצה מכך. כך גיליתי אני, במסע מיוחד לפרוטוגלי, כי נשק ישראלי הגיע לצבא הפורטוגלי שלחם באנגולה, בלי ידיעת משרד-החוץ.

ב-1963 עמדה גולדה בראש הפעולה לחיסולו הפוליטי של דוד בן-גוריון. הימניע העיקרי שלה היה הפחד מפני כוונתו של בן-גוריון לסלק את הגוורדיה הוותיקה של מפא"י מן השלטון ולהמליך במקומו את נערי-החצר שלו. גולדה לא היתה מצליחה מעולם להתגבר על בן-גוריון ולהדיחו, לולא מילחמתו רבת-השנים של העולם הזה, שחשף את קיום קבוצת נערי-החצר, את מעללי בן-גוריון בפרשת-לבון ואת הסכנות הכרוכות בהמשך המישטר הבן-גוריוני.

פעם היו דברים אלה יכולים להישמע כדבריי-הורה מצידנו. כיום ישנה עדות מכיליראשון: יומנו של משה שרת ודבריו של איסר הראל, שקבע כי בתקופה היא ראו הוא ואדוניו בהעולם הזה את — האויב מיסר 1 של מישטר.

גם לאחר מכן, כאשר פרשו בן-גוריון ואנשיו ממפא"י והקימו את רפ"י, עמד שבועון זה בראש הלוחמים נגד המגמות של קבוצה זו. ואילו מצד מפא"י ניהלה את אותו המאבק גולדה מאיר.

מדוע היא שנאה אותנו?

אם כן, מדוע שנאה אותנו גולדה כל-כך? לדעתי, סיבות עמוקות.

החברה מכבלים של מוסר מיושן וכלה בייחוב הפיתרון הפלסטיני — היו רק בייטוים לגישה, שגולדה שללה אותה מן היסוד.

"לעלות על הבאריקאדות"

ניגוד מוחלט זה בא לידי ביטוי מוחשי כאשר אורי אבנר וגולדה מאיר נפגשו פנים-אל-פנים כימעט מדי יום, ברמונה שנות כהונתו של אבנר בכנסת. פעם נאם אבנר על נושא כלשהו, לא פוליטי, וגולדה הקשיבה. לפתע עצר אבנר ואמר: "הייתי רוצה להשיב לחברת הכנסת גולדה מאיר ש...".

יושבראש הישיבה הפסיק אותו ואמר: "אבל הרי חברת-הכנסת מאיר לא אמרה דבר". השיב אבנר: "אני עונה לקריאות ביניים אלה, אלא להעוויות-ביניים". כי גולדה לא היתה מסוגלת מעולם לשבת בשקט כאשר נאם אבנר, היא היתה מגיבה בהעוויות של שינאה, התינגדות וביטול. כאשר הפכה ראש-הממשלה, והיתה צריכה לסכם דינויים מדיניים, נהגה לענות תחילה לכל הנואמים מלבד אבנר, ואז, בסוף דבריה, היתה מתפנה להמסיר על אבנר מטר מיוחד ופרטי של תשובות מוחצות. בדרך כלל לא היו אלה תגובות ענייניות, אלא ריגשיות.

לשיא הגיעה כאשר הכריזה בכינוס של המפד"ל: "אני מוכנה לעלות על הבאריקאדות כדי להוציא את אבנר מן הכנסת!". הדבר לא מנע מאבנר להצביע בעד גולדה, כאשר זה נראה לו כנכון. כך, בהצביעות רבות.

חיילות צה"ל עוברות עי פני קיברה מכוסה הפרחים של גולדה ביקורת עניינית והוגנת

בעה על הפסקת-האש באוגוסט 1970, כאשר פרש מנחם בגין מן הממשלה, הצביע אבנר בעד גולדה ואף נימק זאת בנאום מפורט. גם נאום זה הרגין את גולדה. בכל זאת, מי שיקרא כיום מחדש את מאמרי העולם הזה על גולדה, שפורסמו במרוצת הזמן, ימצא שהם היו הוגנים. גם בשיא כוחה, כאשר בחר אותה העולם הזה כאשת-השנה, והקדיש לה מאמר שנימשך על פני עמודים רבים, נמתחה הביי

קורת עליה בצורה עניינית והוגנת, הגם חריפה ונוקבת. לא היסטוריון לפרסם מאמר זה מחדש שבועו שבוע, שלושה ימים אחרי מותה.

נושא אחר הוא סיקור מצב-בריאותה מעל עמודי שבועון זה. האמנו תמיד — עליפי האסכולה האמריקאית, שגולדה תי עבה אותה — שהציבור זכאי וחיוב לדעת את האמת המלאה על מצב-בריאותה של מנהיגו.

ערב בחירתה לכהונת ראש-הממשלה, פירסם העולם הזה (1965) כתבה מפורטת, בליווית תרשים, על מצב-בריאותה. על שער הגיליון, שהופיע ב-12 במרס 1969, נאמר: "הד"ח על מצב בריאותה של גולדה מאיר מוכיח כי המיפלגה מסכנת את חייה — אל תהרגו אותה!".

הודעה רפואית מטעה

לפני המישה שבועות פירסם העולם הזה (2150) שוב דו"ח רפואי על מצב בריאותה של גולדה. שבוע קודם לכן (העולם הזה 2149) פורסמה במדור תשקיף לראשונה הידיעה כי גולדה חולה בסרטן דם. אותה ידיעה היתה הגילוי הפומבי הראשון של העובדה שמחלת הסרטן של גולדה אינה אבונה חדשה של רופאה, אלא שהיא מחלה המלווה את גולדה כבר שנים רבות.

בדו"ח שפורסם כעבור שבוע גילה העולם הזה פרטים מפורטים יותר על מחלתה של גולדה. בין השאר נאמר בדו"ח זה, שיהיה מבוסס כולו על עדויות ונתונים מפי אנשים שסעדו את גולדה בשבועות האחרונים של מחלתה: "מזה שנים היא נמציאת בטיפול במחלקתו של הפרופסור גר עון איזק, במרכז לריפוי הדם במכון שרת בבית-החולים הדסה בירושלים". בהמשך הדו"ח הוסבר סיבה של מחלת הלוקמיה וכן נמסר על חששם של הרופאים שסרטן-הדם הכרוני של גולדה עלול להפוך לסרטן-דם אקוטי.

בשבוע שעבר, מייד אחרי מותה של גולדה, כינס הפרופסור קלמן מן, המנהל הכללי של בית-החולים הדסה בירושלים, מסיבת עיתונאים, בה מסר לראשונה דו"ח רפואי מפורט ומוסמך על מצב בריאותה של גולדה. הפרופסור מן אישר למעשה את כל גילויי העולם הזה שפורסמו חודש קודם לכן.

לכאורה יכול היה להיראות להדיוטות כאילו יש סתירה בין הדו"ח שפורסם על ידי העולם הזה לבין הדו"ח של הפרופסור מן: העולם הזה קבע כי גולדה סבלה מלוקמיה בעוד שמן דיבר על לימפומה. למעשה לא היתה כל סתירה. שכן, הי לימפומה היא אחד משני סוגי סרטן-הדם המוכרים (השני הוא מילוגנומה) המופיעים תחת שם-ג אחד, שבכל אחד מהם קיימת מות הצורות הכרוניות והאקוטיות. כך, למשל, מכוונה הלימפומה גם בשם לוקמיה לימפאטית. שני השמות זהים למעשה והמיינוח הרפואי נועד רק להסביר את סוג סרטן-הדם ממנו סבלה גולדה, דבר שר העולם הזה בחר להתעלם ממנו. בניסיון להסביר את מחלתה של גולדה בשפה מובנת ולא במונחים מדעיים בלתי מוכרים, הפרופסור מן אישר גם את גילויי העולם הזה שגולדה סבלה ממחלת סרטן-הדם שלה שנים רבות, קבע כי המחלה התגלתה לראשונה בגופה לפני 5 שנה, וכי מאז נמצאה בטיפולה של הפרופסור גר עון איזק. כדאי להזכיר בהקשר זה כי רק לפני שבועות מיספר נמסר מהנהלת בית-החור לים הדסה כי גולדה סובלת ממחלה וירלית — מחלה הנגרמת על-ידי נגיף — דבר שעמד בסתירה למצבה האמיתי כפי שגתר שף על-ידי העולם הזה. מכאן, שלא תמיד ניתן לסמוך על ההודעות הרפואיות הרשימיות הנמסרות על מצב בריאותם של מנהיגים.

המושג פטיכו-טומאטי (נפשי-גורפני) מיוחס, בדרך כלל, למחלות, שבהן יש השפעת-גומלין בין גורמים גופניים ונפשיים.

